

KONKLUŻJONIJIET TAL-AVUKAT ĠENERALI

KOKOTT

ippreżentati fit-23 ta' Diċembru 2015 (1)

Kawża C-40/15

Minister Finansów

vs

Aspiro SA, li kienet BRE Ubezpieczenia sp. z o.o.

[talba għal deċiżjoni preliminari mressqa min-Naczelny Sąd Administracyjny (il-Polonja)]

“Tassazzjoni — Taxxa fuq il-valur miġjud — Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112/KE — Eżenzjoni mit-taxxa fuq it-tranżazzjonijiet ta' assigurazzjoni u servizzi relatati ta' brokers u ta' aġenti tal-assigurazzjoni — Eżernalizzazzjoni tal-ipproċessar tad-danni mill-assicuratur”

1. Is-servizzi fil-qasam ta' pproċessar tad-danni relatat mat-talbiet tal-assigurazzjoni, huma eżenti mill-VAT fil-każ li l-assicuratur ma jwettaqx dan il-kompitu huwa nnifsu iċċa jsternalizzah lil terzi. Il-urisprudenza tal-Qorti tal-ġustizzja dwar l-eżenzjoni mill-VAT tas-servizzi ta' assigurazzjoni (2) għadha ma ttiprovdi tveġiba għal din il-mistoqsija.

I – Il-kuntest ġuridiku

A – Id-dritt tal-Unjoni

2. Skont l-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miġjud (3) (iktar 'il quddiem id-“Direttiva VAT”), “il-provvista ta' servizzi bi qas fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabbli li ta'ixxi b'ala tali” hija suġġetta għall-VAT.

3. Madankollu, skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva VAT, l-Istati Membri huma eżentati mit-tranżazzjonijiet li jsejnin:

“a) assigurazzjoni u transazzjonijiet ta' ri-assigurazzjoni, inklużi servizzi relatati mwettqa mill-brokers ta' l-assigurazzjoni u l-aġenti ta' l-assigurazzjoni”

4. Din id-dispożizzjoni tikkonforma mal-Artikolu 13B(a) tas-Sitt Direttiva (4) li kienet applikabbli sal-31 ta' Diċembru 2006. Għaldaqstant, il-urisprudenza tal-Qorti tal-ġustizzja dwar din id-dispożizzjoni tista' tittieġed inkunsiderazzjoni wkoll fil-proċedura preżenti.

5. Sal-14 ta' Jannar 2005, id-Direttiva 77/92/KEE (5) kienet tirregola l-eżerċizzju tal-attivitàjiet ta' aġenti u ta' brokers tal-assigurazzjoni fl-Unjoni. L-Artikolu 2(1) tagħha jstabilixxi, *inter alia*, il-

kamp ta' applikazzjoni kif ?ej:

“Din id-Direttiva g?andha tapplika g?all-attivitajiet li ?ejjin [...]:

(a) attivitajiet professjonali ta' persuni li, waqt li ja?ixxu f'libertà kompleta fejn jirrigwarda l-g?a?la tag?hom ta' intrapri?a, i?ibu flimkien, bi skop ta' assigurazzjoni jew riassigurazzjoni ta' riskji, persuni li qeg?din ifittxu assigurazzjoni jew riassigurazzjoni u intrapri?i ta' assigurazzjoni jew riassigurazzjoni, iwettqu xog?ol preparatorju g?all-konklu?joni ta' kuntratti ta' assigurazzjoni jew riassigurazzjoni u, meta approprijat, jassistu fl-amministrazzjoni u l-insewiment ta' dawn il-kuntratti, b'mod partikolari fil-ka? ta' talbiet;

(b) attivitajiet professjonali ta' persuni mog?tija istruzzjonijiet ta?t kuntratt wie?ed jew aktar jew mog?tija s-setg?a biex ja?ixxu f'isem u g?an-nom ta', jew biss g?an-nom ta', intrapri?a ta' l-assigurazzjoni wa?da jew iktar, fl-introduzzjoni, il-proponiment u l-insewiment ta' xog?ol preparatorju bil-konklu?joni ta', jew fil-konklu?joni ta', kuntratti ta' l-assigurazzjoni, jew fl-assistenza ta' l-amministrazzjoni u l-insewiment ta' dawn il-kuntratti, b'mod partikolari fil-ka? ta' talba;

[...]

6. Id-Direttiva 2002/92/KE (6) sadanittant issostitwixxiet id-Direttiva 77/92. Il-punt 3 tal-Artikolu 2 tag?ha jiddefinixxi l-kun?ett “medjazzjoni ta' assigurazzjoni” kif ?ej:

“[...] tfisser attivitajiet ta' introduzzjoni, proposti jew it-twertieq ta' xog?ol ie?or preparatorju g?all-konklu?joni ta' kuntratti ta' assigurazzjoni, jew li daww il-kuntratti ji?u konklu?i, jew f'g?ajnuna fl-amministrazzjoni jew twertieq ta' daww il-kuntratti, b'mod partikolari fil-ka? ta' talba.

[...]

Il-provvista ta' informazzjoni fuq ba?i in?identali fil-kuntest ta' attività professjonali o?ra sakemm l-g?an ta' dik l-attività ma jkunx li l-klijent ji?i assistit fil-konklu?joni jew twertieq ta' kuntratt ta' assigurazzjoni, l-immani??ar ta' talbiet ta' impri?a ta' assigurazzjoni fuq ba?i professjonali, l-a??ustament ta' telf u l-istima esperta ta' talbiet m'g?andhomx jitqiesu b?ala medjazzjoni fl-assigurazzjoni.”

B – *Id-dritt Pollakk*

7. Il-punt 37 tal-Artikolu 43(1) tal-li?i tal-11 ta' Marzu 2004 dwar it-taxxa fuq il-proprjetà u s-servizzi (Ustawa o podatku od towarów i us?ug, iktar 'il quddiem il-“li?i Pollakka dwar il-VAT”) jistipula, fil-ver?joni rilevanti g?all-ka? pre?enti:

“Servizzi ta' assigurazzjoni u ta' riassigurazzjoni, servizzi ta' intermedjazzjoni fil-ka? tal-provvista ta' servizzi ta' assigurazzjoni u ta' riassigurazzjoni kif ukoll il-provvista ta' servizzi mill-assicuratur fil-qafas tal-kuntratti ta' assigurazzjoni konklu?i minnu f'isem terz huma e?enti mit-taxxa, bl-e??ezzjoni tat-trasferiment tad-drittijiet miksuba fil-kuntest ta' kuntratti ta' assigurazzjoni u ta' riassigurazzjoni.”

8. L-Artikolu 43(13) tal-li?i Pollakka dwar il-VAT jippre?i?a kif ?ej:

“L-e?enzjoni mit-taxxa tapplika wkoll g?all-provvista ta' servizz liema huwa komponent minn servizz indikat fil-paragrafu 1(7) u (37) sa (41), li fih innifsu jikkostitwixxi o??ett distint u liema huwa ne?essarju u xieraq g?all-provvista ta' servizz e?entat mit-taxxa ta?t fil-paragrafu 1(7) u (37) sa (41).”

II – Il-kawża prinċipali u l-proċedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja

9. Il-kawża prinċipali tikkonċerna l-kwistjoni dwar sa fejn l-attività tal-kumpannija Pollakka Aspiro SA (iktar 'il quddiem "Aspiro") hija eżentata mill-VAT. Aspiro tipprovdi servizzi b'mod estensiv għal assiguratur fir-rigward ta' pproċessar tad-danni relatat mat-talbiet ta' assigurazzjoni. F'dan ir-rigward, fil-konfront ta' xerrejja tal-poloż ta' assigurazzjoni din ta'ixxi f'isem u fl-interess tal-assiguratur.

10. Iktar preċiżament, Aspiro tirċievi rapporti ta' x'sarat u twettaq investigazzjonijiet tagħhom. Hija tagħmel kuntatt mal-assigurati li magħhom, hija stess, ma tinsab fl-ebda relazzjoni kuntrattwali u, fejn applikabbli, tfassal perizji u rapporti tal-x'sarat. Wara l-eżami tad-dokumenti miżbura, hija tipprova d-danni u tiddeċiedi dwar it-talbiet. Barra minn hekk, Aspiro twettaq proċeduri ta' rkupru u tittratta talbiet dwar pproċessar tad-danni. F'relazzjoni ma' dawn l-attivitajiet, Aspiro, barra minn hekk, twettaq diversi attivitajiet amministrattivi u tekniċi oħrajn.

11. L-amministrazzjoni fiskali Pollakka kienet tal-fehma li l-eżenzjoni mill-VAT tittieged inkunsiderazzjoni biss għall-eżami tat-talbiet għal ipproċessar tad-danni u l-eżekuzzjoni tagħhom. B'kuntrast, l-attivitajiet l-oħrajn kollha ma humiex karatteristiċi tal-attività ta' imprija tal-assigurazzjoni u, għaldaqstant, skont l-Artikolu 43(13) tal-liġi Pollakka dwar il-VAT, ma humiex koperti minn din l-eżenzjoni.

12. In-Naczelny Sąd Administracyjny (qorti amministrattiva suprema), li issa hija adita bil-kawża, tqis li d-dritt tal-Unjoni huwa determinanti għall-eżitu tal-kawża, u fit-2 ta' Frar 2015 għamlet id-domanda li jsejja lill-Qorti tal-Ġustizzja, skont l-Artikolu 267 TFUE:

L-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT, għandu jiġi interpretat fis-sens li l-provvisti ta' servizzi b'għal dawk inkwistjoni fil-kawża ineżami, li jitwettqu għal imprija ta' assigurazzjoni minn terz f'isem u fl-interess tal-assiguratur, fejn it-terz ma jkollu ebda relazzjoni legali mal-assigurat, huma inklużi fl-eżenzjoni prevista f'din id-dispożizzjoni?

13. Fil-proċedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja, Aspiro, ir-Repubblika tal-Polonja, ir-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq kif ukoll il-Kummissjoni Ewropea ppreżentaw osservazzjonijiet bil-miktub. Fis-seduta tat-2 ta' Diċembru 2015 deheru Aspiro, l-amministrazzjoni fiskali Pollakka, ir-Repubblika tal-Polonja u l-Kummissjoni.

III – Analiżi legali

14. Bid-domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tixtieq tkun taf jekk l-eżekuzzjoni tal-ipproċessar tad-danni li titwettaq f'isem u fl-interess tal-assiguratur minn terz, liema ma jinsab fl-ebda relazzjoni kuntrattwali mal-persuna assigurata, għandhiex tkun eżenti mill-VAT skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT.

A – Dwar l-ammissibbiltà

15. L-ewwel nett, Aspiro tikkontesta l-ammissibbiltà tad-domanda preliminari.

16. Il-kawża prinċipali tirrigwarda l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet nazzjonali dwar l-eżenzjoni mill-VAT, li l-kundizzjonijiet tagħha, f'dan il-każ, huma ssodisfatti. Għalhekk, id-Direttiva tal-VAT ma tistax tkun invokata fil-konfront tagħha, billi l-obbligu li d-dritt nazzjonali jiġi interpretat konformement magħha, fl-ebda każ ma għandu jservi b'għala ba' għal interpretazzjoni *contra legem*. Għaldaqstant, l-interpretazzjoni tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT hija irrilevanti għad-deċiżjoni fil-kawża prinċipali.

17. Huwa minnu li, skont l-Artikolu 267 TFUE, domanda preliminari trid tkun de?i?iva g?as-soluzzjoni tal-kaw?a prin?ipali, sabiex tkun ammissibbli. Madankollu, hija l-evalwazzjoni tal-qorti tar-rinviju (7), li b?ala prin?ipju l-Qorti tal-?ustizzja ma tist?arri?x, ?lief f'ka? ta' ?balji manifesti (8), li hija determinanti.

18. F'dan il-ka?, ma je?istux ?balji b?al dawn. Il-kaw?a prin?ipali tikkon?erna l-e?enzjoni mill-VAT ta' servizz marbut mal-assigurazzjoni. Dan il-qasam huwa kopert mill-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT. F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju g?andha l-obbligu, skont id-dritt tal-Unjoni, li tag?ti l-interpretazzjoni tag?ha konformi mad-dritt nazzjonali (9). Xejn ma jindika li l-formulazzjoni tad-dispo?izzjonijiet Pollakki rilevanti tipprekludi dan. Partikolarment fl-Artikolu 43(13) tal-li?i Pollakka dwar il-VAT, li huwa kkontestat fil-kaw?a prin?ipali, ma hijiex prevista e?enzjoni, b'mod espli?itu, mit-taxxa fuq is-servizzi kif ipprovduti minn Aspiro. Din id-dispo?izzjoni tistandardizza sempli?ement rekwi?iti astratti, li je?tie?u interpretazzjoni, liema g?andhom ikunu fa?ilment is-su??ett ta' kunsiderazzjoni ta' regoli tad-dritt tal-Unjoni.

19. G?aldaqstant, id-domanda preliminari hija ammissibbli.

B – Fuq ir-risposta g?ad-domanda preliminari

20. Servizzi b?al daww ipprovduti minn Aspiro, skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT, huma e?enti mit-taxxa f'ka? li huma kkon?ernati tran?azzjonijiet ta' assicurazzjoni jew ta' riassigurazzjoni (taqsima 1) jew servizzi asso?jati liema huma pprovduti minn broker jew minn a?ent tal-assicurazzjoni (taqsima 2).

1. Tran?azzjonijiet ta' assicurazzjoni jew ta' riassigurazzjoni

21. Il-le?i?latur tal-Unjoni la ddefinixxa l-kun?ett ta' tran?azzjonijiet ta' assicurazzjoni skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT u lanqas ma g?amel riferiment g?ad-dritt nazzjonali. Dan il-kun?ett huwa wie?ed awtonomu tad-dritt tal-Unjoni (10).

22. Skont ?urisprudenza stabbilita, in-natura ta' tran?azzjoni ta' assicurazzjoni hija karatterizzata mill-fatt li l-assicuratur jintrabat, bi ?las bil-quddiem ta' primjum, li jipprovdil lill-assicuratur, fil-ka? li jse?? ir-riskju assicuratur, is-servizz miftiehem meta jkun ?ie konklu? il-kuntratt (11). Ta?t dan il-kun?ett jaqa' wkoll l-g?oti ta' kopertura ta' assicurazzjoni minn persuna taxxabli li hija stess ma hijiex assicuratur, i?da li tipprovdil lill-klijenti tag?ha tali kopertura billi tu?a s-servizzi ta' assicuratur (12). Fi kliem ie?or, huwa rilevanti t-te?id tar-riskju bi ?las. Tali kun?ett jistabbilixxi l-kundizzjoni tal-e?istenza ta' relazzjoni kuntrattwali bejn il-fornitur tas-servizz ta' assicurazzjoni u l-persuna assicurata (13).

23. Dawn il-kundizzjonijiet ma humiex issodisfatti fil-kaw?a pre?enti. Aspiro la tiggarantixxi lill-assicurati kopertura ta' assicurazzjoni billi hija stess timpenja ru?ha li tkopri r-riskji u lanqas il-kumpannija ma tinsab f'relazzjoni kuntrattwali mal-persuni assicurati.

24. G?all-kuntrarju ta' dak li jsostnu w?ud mill-partijiet fil-pro?edura, ma jistax ikun hemm e?enzjoni anki min?abba l-fatt li s-servizz ipprovdut minn Aspiro jikkostitwixxi, fl-ewwel lok "unità distinta, evalwata globalment" li fit-tieni lok jikkostitwixxi "elementi spe?ifi?i u essenzjali" tat-tran?azzjonijiet ta' assicurazzjoni e?enti permezz tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT.

25. Huwa minnu li, kif il-Qorti tal-?ustizzja ta' spiss kellha l-okka?joni tidde?iedi dwar ?erti e?enzjonijiet g?al servizzi finanzjarji stabbiliti fl-Artikolu 135(1) tad-Direttiva tal-VAT, fil-pre?enza ta' dawn il-kundizzjonijiet ?erti elementi ta' servizz e?entat mit-taxxa jistg?u wkoll ji?u e?entati (14). Dan jippre?upponi, madankollu, li, fi kwalunkwe ka?, il-provvista ta' servizz e?enti, skont il-

formulazzjoni tal-eżenzjoni, tista' tinqasam f'diversi servizzi distinti (15).

26. Dan, madankollu, ma huwiex il-każ għal tranżazzjonijiet ta' assigurazzjoni. Id-dispożizzjoni tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT ma tirreferix b'mod enerġiku għal tranżazzjonijiet *fin-negozju tal-assigurazzjoni* (16) jew *l-immani* *ar ta' assigurazzjonijiet* (17), iċ-ċa, skont il-formulazzjoni tagħha, għal tranżazzjonijiet ta' assigurazzjoni biss fis-sens strett, kif il-Qorti tal-Ġustizzja ripetutament ikkonstatat (18). It-tegħid ta' riskju li, skont il-urisprudenza, huwa l-uniku kostitwent ta' tranżazzjoni ta' assigurazzjoni, ma jistax jinqasam f'servizzi separati.

27. F'dan il-kuntest, ma hemmx lok li tittieged inkunsiderazzjoni proposta ta' direttiva tal-Kummissjoni li tista' tinftiehem b'ala sempliċement tixtieq tippreżenta li l-prinċipji applikati mill-Qorti tal-Ġustizzja fir-rigward tat-trattament fiskali tal-attivitajiet esternalizzati fil-qasam ta' erti servizzi finanzjarji japplikaw ukoll għat-tranżazzjonijiet tal-assigurazzjoni (19). Fin-nuqqas ta' adozzjoni mill-Kunsill, din il-proposta ma kisbitx is-saħħa ta' li i u għalhekk hija irrilevanti f'dak li jirrigwarda l-interpretazzjoni tad-dritt fis-seħħ — l-istess b'għall-pożizzjoni tal-Kummissjoni espressa fil-proposta.

28. Finalment, ma jistgħux jinsiltu konkluzjonijiet oġrajn mill-prinċipju ta' newtralità fiskali, skont liema oġgetti jew servizzi simili ma jistgħux ji u trattati b'mod differenti għall-finijiet tal-VAT (20). Aspiro tinvoka dan il-prinċipju msemmi sabiex tittrasponi għall-eżenzjoni tat-tranżazzjonijiet ta' assigurazzjoni l-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-elementi esternalizzati ta' servizz finanzjarju eżentat. Iċ-ċa kif kien ripetutament iġarat mill-Qorti tal-Ġustizzja, dan il-prinċipju ma jippermettix li l-kamp ta' applikazzjoni ta' eżenzjoni ji i esti i fl-assenza ta' dispożizzjoni inekwivoka (21).

29. Is-servizzi pprovduti minn Aspiro, għaldaqstant, ma jaqgħux ta't il-kunegħt ta' tranżazzjoni ta' assigurazzjoni skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT. Madankollu, lanqas ma hija preġenti tranżazzjoni ta' riassigurazzjoni, peress li din tittratta unikament forma speġifika ta' tranżazzjoni ta' assigurazzjoni li tinvolvi ewż assiguraturi (22).

2. Servizzi relatati

30. Għalhekk, jonqos li ji i għarat jekk l-attività ta' Aspiro hijiex eżenti mit-taxxa billi huma kkonġernati servizzi li huma relatati ma' tranżazzjonijiet ta' assigurazzjoni u li huma pprovduti minn brokers jew aġenti tal-assigurazzjoni.

a) Fuq servizzi relatati ma' tranżazzjonijiet ta' assigurazzjoni

31. Skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT, huma eżenti mit-taxxa biss “servizzi relatati” ma' tranżazzjonijiet ta' assigurazzjoni u riassigurazzjoni. Is-sens ta' din l-espressjoni, skont il-formulazzjoni tagħha, huwa wiesa' għafna u, fil-prinċipju, jista' jinftehem li jkopri s-servizzi kollha li huma marbutin ma' assigurazzjoni (23). Mingħajr ebda dubju, fil-każ ta' attività b'għalma huwa l-iproġessar tad-danni relatat mat-talbiet ta' assigurazzjoni teġisti tali konnessjoni.

b) Fuq is-servizzi pprovduti minn brokers u l-aġenti tal-assigurazzjoni

32. Madankollu, is-servizz inkwistjoni għandu jkun ipprovdut, barra minn hekk, minn broker tal-assigurazzjoni jew minn aġent tal-assigurazzjoni fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT.

33. Huwa veru li l-qorti tar-rinviju indikat espli?itament fid-digriet li Aspiro la hija broker tal-assigurazzjoni u lanqas a?ent tal-assigurazzjoni. Madankollu, fil-pro?edura quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, ir-Renju Unit, b'mod partikolari, korrettament osserva li je?istu dubji dwar jekk l-evalwazzjoni tal-qorti tar-rinviju hijiex legalment i??ustifikata.

34. Skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, g?ar-rikonoxximent ta' broker jew a?ent tal-assigurazzjoni ma hijiex determinanti l-po?izzjoni formali ta' persuna taxxabbli, i?da biss *il-kontenut* tal-attivitajiet e?er?itati (24). Fil-ka? pre?enti g?andu g?alhekk ji?i stabbilit jekk is-servizzi pprovduti minn Aspiro fil-qasam tal-ippro?essar tad-danni jikkorrispondux, fir-rigward tal-kontenut tag?hom, mal-attività ta' broker jew ta' a?ent tal-assigurazzjoni fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT.

— Ir-relazzjoni bejn l-assiguratur u x-xerrejja tal-poloż ta' assicurazzjoni

35. Skont il-?urisprudenza, il-fornitur tas-servizz qabelxejn irid “[jirrelata]” kemm ma' wie?ed jew — fil-ka? ta' broker tal-assigurazzjoni (25) — ma' diversi assicuraturi kif ukoll max-xerrejja tal-poloż ta' assicurazzjoni (26).

36. Dan huwa l-ka? ta' Aspiro, min?abba li l-kumpannija hija marbuta legalment mal-assiguratur u ??omm rabta effettiva mad-detenturi tal-poloż, notevolment fil-kuntest tal-ippro?essar tad-danni tag?hom. Sempli?i relazzjoni ta' fatt, b?al dik li tipikament te?isti wkoll bejn a?ent tal-assigurazzjoni u persuna assicurata hija f'dan ir-rigward suffi?jenti.

— E?er?izzju tal-attività prin?ipali ta' broker tal-assigurazzjoni u a?ent tal-assigurazzjoni

37. Il-fornitur ta' servizzi relatati ma' tran?azzjonijiet ta' assicurazzjoni g?andu je?er?ita wkoll, g?all-inqas, attività prin?ipali b?ala broker jew a?ent tal-assigurazzjoni. Il-Qorti tal-?ustizzja, b'mod partikolari fis-sentenza Arthur Andersen, titkellem f'dan il-kuntest dwar “aspetti essenzjali” ta' attività ta' dan it?tip, li jikkonsistu fit-tfittxija u t-twaqqif ta' relazzjonijiet tal-klijenti mal-assiguratur g?all-konklu?joni ta' kuntratti tal-assigurazzjoni (27). Fil-fatt, essenzjalment, dan huwa li jikkarakterizza l-attivitajiet ta' broker tal-assigurazzjoni jew a?ent tal-assigurazzjoni.

38. Hija biss interpretazzjoni li te?tie?, g?all-e?enzjoni prevista mit-tieni varjant tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT, attività waqt il-konklu?joni ta' kuntratti ta' assicurazzjoni li hija wkoll konformi mal-prin?ipju ta' interpretazzjoni stretta, stabbilit minn ?urisprudenza stabbilita, b'rabta mal-g?an tal-e?enzjoni inkwistjoni (28).

39. Huwa minnu li la d-Direttiva nfisha u lanqas ix-xog?ol preparatorju ma jippermettu li ji?i identifikat b'mod ?ar l-iskop tal-e?enzjoni (29). Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja stabbilixxiet li te?isti rabta bejn l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT u l-Artikolu 401 ta' din id-direttiva. Din l-a??ar dispo?izzjoni tippermetti lill-Istati Membri biex i?ommu jew jintrodu?u “taxxa fuq il-kuntratti ta' assicurazzjoni”. L-e?enzjoni g?al tran?azzjonijiet u servizzi ta' assicurazzjoni relatati ma' dawn it-tran?azzjonijiet imwettqa minn broker tal-assigurazzjoni u a?ent tal-assigurazzjoni g?andha tevita f'ka?ijiet b?al dawn, it-taxxa doppja li tippenalizza l-konsumatur finali (30).

40. Dan l-g?an huwa kopert b'mod adegwat, fid-dawl tal-interpretazzjoni stretta me?tie?a, fejn huma e?enti servizzi li jkollhom konnessjoni diretta mal-konklu?joni ta' kuntratt ta' assicurazzjoni. Fil-fatt, huwa biss fil-ka? tat-tassazzjoni ta' attività b?al din, li l-konsumatur finali ji?i direttament impost il-VAT.

41. Jekk, madankollu — b?al f'dan il-ka? — assicuratur jesternalizza lil terz biss parti mill-

kompiti tieg?u li huwa responsabbli g?alhom fil-qafas tal-assigurazzjoni fis-se??, huwa biss l-assiguratur li ji?i impost il-pi? tal-VAT li jirri?ulta minn dan. G?al din ir-ra?uni, il-Qorti tal-?ustizzja rrifjutat, fis-sentenza Arthur Andersen, li s-sempli?i esternalizzazzjoni tal-attività tal-assiguratur ti?i kklassifikata b?ala attività ta' a?ent tal-assigurazzjoni (31).

42. Il-?urisprudenza tirrikonoxxi, fil-fatt, l-e?enzjoni mit-taxxa wkoll g?al attivitajiet ta' broker tal-assigurazzjoni u a?ent tal-assigurazzjoni li jmorru lil hinn minn sempli?i sforz g?all-konklu?joni ta' kuntratt tal-assigurazzjoni. Dan jippre?upponi, madankollu, li dawn huma konnessi mal-attività prin?ipali ta' broker jew ta' a?ent, ji?ifieri t-ftittxija ta' klijenti u t-twaqqif ta' relazzjonijiet mal-assiguratur (32).

43. Fil-ka? pre?enti, l-attività ta' Aspiro ma tissodisfax, madankollu, din il-kundizzjoni. Aspiro tittratta esklu?ivament l-ippro?essar tad-danni ming?ajr, madankollu, ma twettaq ebda attività mmirata lejn il-konklu?joni ta' kuntratti tal-assigurazzjoni.

44. Wie?ed, g?alhekk, jista' jikkonkludi li l-attività e?er?itata minn Aspiro la tikkorrispondi ma' dik ta' broker tal-assigurazzjoni u lanqas ma' dik ta' a?ent tal-assigurazzjoni fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT, g?aliex Aspiro ma te?er?itax l-attività prin?ipali tag?hom.

– Direttivi fuq il-moviment liberu ta' intermedjarji tal-assigurazzjoni

45. Id-direttivi inti?i li jiffa?ilitaw il-moviment liberu tal-intermedjarji tal-assigurazzjoni, imsemmija mir-Renju Unit biex jiprodu?i prova li l-ippro?essar tad-danni relatat mat-talbiet ta' assicurazzjoni jaqa' ta?t l-attivitajiet karatteristi?i ewlenin ta' brokers u ta' a?enti tal-assigurazzjoni, ma jippermettu l-ebda konklu?jonijiet differenti. F'dan ir-rigward, ir-Renju Unit jirreferi partikolarment g?ad-deskrizzjonijiet tal-attivitajiet li jinsabu fl-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 77/92 u fl-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 2002/92.

46. Hawnhekk huwa superfluwu li ji?i e?aminat jekk id-deskrizzjonijiet tal-attivitajiet f'dawk id-direttivi g?andhomx importanza de?i?iva reali g?all-interpretazzjoni tal-kun?etti ta' broker u ta' a?ent tal-assigurazzjoni fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT. G?alkemm il-Qorti tal-?ustizzja di?à rreferiet b'mod supplimentari g?ad-Direttiva 77/92 f'xi de?i?jonijiet (33), g?andu jiftakkar li d-direttivi msemmija huma inti?i sabiex jiffa?ilitaw il-moviment liberu tal-intermedjarji tal-assigurazzjoni (34), filwaqt li l-e?enzjonijiet inkwistjoni jsegwu, kif innotat (35) g?anijiet differenti. Fil-ka? ta' sitwazzjoni simili, il-Qorti tal-?ustizzja g?alhekk ?a?det, pere?empju, ir-rilevanza ta' direttiva inti?a li tiffa?ilita l-moviment liberu tat-tobba g?all-e?enzjonijiet mill-VAT (36).

47. Madankollu, fi kwalunkwe ka?, mid-Direttiva 77/92 u mid-Direttiva 2002/92 li kienet sussegwenti, xejn ma jippermetti li ti?i kkontestata l-konklu?joni li s-sempli?i ppro?essar tad-danni ma huwiex attività ta' broker jew ta' a?ent tal-assigurazzjoni fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT.

48. Fid-deskrizzjoni tal-attività professjonali ta' brokers u ta' a?enti tal-assigurazzjoni fid-Direttiva 77/92 u fil-lista ta' karatteristi?i essenzjali tal-kun?ett ta' "medjazzjoni fl-assigurazzjoni" fid-Direttiva 2002/92, jidher ?ertament f'kull ka? il-fatt li ting?ata g?ajnuna g?all-amministrazzjoni tal-kuntratti ta' assicurazzjoni f'ka? ta' talbiet tal-assigurazzjoni, u g?alhekk il-fatt li ting?ata kontribuzzjoni g?all-ippro?essar tad-danni (37). Madankollu, hija msemmija biss sempli?i attività ta' appo?? li, minbarra dan, tikkon?erna biss il-kuntratti ta' assicurazzjoni li kienu ?ew iffinalizzati bil-parte?ipazzjoni ta' persuni li je?er?itaw il-professjoni.

49. Minn din is-sitwazzjoni tidistingwi ru?ha b'mod ?ar l-e?ekuzzjoni tal-ippro?essar tad-danni f'isem assicuratur, kif qed isir f'dan il-ka? minn Aspiro. F'dan is-sens, fit-tielet subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 2002/92 qed ji?i stabbilit espressament li "l-immani??ar ta' talbiet ta'

impri? a ta' assigurazzjoni fuq ba?i professjonali" ma jikkostitwixxix medjazzjoni fl-assigurazzjoni fis-sens tal-imsemmija direttiva.

?) Konklu?joni provvi?orja

50. Minn dan isegwi li l-ipro?essar tad-danni relatat mat-talbiet ta' assigurazzjoni, b?al dak imwettaq minn Aspiro, ma huwiex e?enti mit-taxxa skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT, b?ala provvista ta' servizzi relatati ma' tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni jew ta' riassigurazzjoni u mwettqa minn brokers jew a?enti tal-assigurazzjoni.

3. Il-prin?ipju ta' newtralità fiskali

51. Finalment, g?andu ji?i ??arat kif il-konklu?joni mil?uqa ma hijiex f'kunflitt, kollha kemm hi, mal-prin?ipju ta' newtralità fiskali, li huwa partikolarment importanti fil-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja.

52. Minn dan il-prin?ipju jirri?ulta, pere?empju, li l-operaturi ekonomi?i g?andhom ikunu jistg?u jag?lu l-forma ta' organizzazzjoni li, minn prospettiva strettament ekonomika, jaqblilhom l-iktar, ming?ajr ma jinkorru r-riskju li t-tran?azzjonijiet imwettqa minnhom ikunu esklu?i mill-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT (38). Din il-libertà ta' organizzazzjoni tal-assiguraturi tista' ti?i kkontestata g?ax ma jistg?ux jassenjaw l-ipro?essar tat-talbiet lil impri?a o?ra ming?ajr ma je?lu l-pi? addizzjonali tal-VAT. Dan il-pi? jirri?ulta mill-fatt li, kif ?ie spjegat, il-provvista ta' servizzi mill-impri?a l-o?ra ma hijiex e?enti mill-VAT skont l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT u mill-fatt li, b?ala regola ?enerali, l-assiguratur, min?abba l-e?enzjoni tat-tran?azzjonijiet tieg?u stess skont din id-dispo?izzjoni ma jibbenefikax minn tnaqqis tal-VAT fir-rigward tas-servizzi tal-impri?a l-o?ra skont l-Artikolu 168(a) tad-Direttiva tal-VAT.

53. Dawn il-konsegwenzi huma, madankollu, effett ta'-?irkustanza li l-e?enzjoni mog?tija lill-assiguratur — bl-e??ezzjoni tal-attività ta' assigurazzjoni barra mill-Unjoni (39) — ma timplika l-ebda dritt g?al tnaqqis tat-taxxa. Din id-de?i?joni intenzjonata mog?tija mil-le?i?latur tal-Unjoni tillimita, b?ala tali, il-libertà ta' organizzazzjoni tal-assiguraturi. Kwalunkwe u?u ta' servizzi minn terz jimplika, b'mod ?enerali, li l-assiguratur ikun impost il-VAT. Kif di?à kien ippre?i?at mill-Avukat ?enerali Poiares Madura, din hija konsegwenza inerenti tas-sistema komuni tal-VAT (40).

54. F'dan il-kuntest, ikun kontra l-intenzjoni tal-le?i?latur li kwalunkwe attività esternalizzata minn assiguratur ti?i integrata fl-e?enzjoni tat-tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni. Dan il-fatt japplika wkoll, pere?empju, g?al provvisti g?all-uffi??ju mixtrija minn assiguratur minn terz, billi n-nuqqas ta' produzzjoni tal-materjal ne?essarju g?all-uffi??ju fl-impri?a tieg?u stess ukoll huwa manifestazzjoni tal-mudell organizzattiv tieg?u.

55. G?alhekk, il-libertà ta' organizzazzjoni tal-persuna taxxabbli tista' tittie?ed inkunsiderazzjoni biss sal-punt li anki l-attività esternalizzata tkun su??etta g?al e?enzjoni mit-taxxa. Sussegwentement, dan jiddependi, mill-kliem, mill-kuntest u mill-g?anijiet tal-e?enzjoni nnifisha. Fil-ka? pre?enti, it-te?id inkunsiderazzjoni ta' dawn l-aspetti, madankollu, wassal sabiex ji?i kkonstatat li s-sempli?i esternalizzazzjoni tal-ipro?essar tat-talbiet lil terz, li ma jwettaq l-ebda attività fir-rigward tal-konklu?joni ta' kuntratti tal-assigurazzjoni ma taqax fl-ambitu tal-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT.

IV – Konklu?joni

56. G?aldaqstant, nissu??erixxi lill-Qorti tal-?ustizzja li tirrispondi kif ?ej g?ad-domandi preliminari mag?mula min-Naczelny S?d Administracyjny:

L-iprovaessar tad-danni relatat mat-talbiet ta' assigurazzjoni, imwettaq fl-isem u għan-nom tal-assiguratur minn terz li, fit-tweġġ ta' din it-tranżazzjoni ma għandu l-ebda relazzjoni kuntrattwali mal-assicurat u li l-attività tiegħu ma tkoprix it-tfittxija u t-twaqqif ta' relazzjonijiet tal-klijenti mal-assicuratur għall-finijiet tal-konklużjoni ta' kuntratti ta' assigurazzjoni ma jaqax fl-ambitu tal-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112/KE.

1 – Lingwa oriġinali: il-ġermaniża.

2 – Ara, f'dan ir-rigward, is-sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93), tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia (C-240/99, EU:C:2001:140), tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C-8/01, EU:C:2003:621), tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C-472/03, EU:C:2005:135), tas-7 ta' Diċembru 2006, Il-Kummissjoni vs Il-Ġreġja (C-13/06, EU:C:2006:765), tat-3 ta' April 2008, Beheer (C-124/07, EU:C:2008:196), tat-22 ta' Ottubru 2009, Swiss Re Germany Holding (C-242/08, EU:C:2009:647), tas-17 ta' Jannar 2013, BG Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15), u tas-16 ta' Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C-584/13, EU:C:2015:488).

3 – ?U L 347, p. 1.

4 – Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-dħul mill-bejgħ - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud: bażi uniformi ta' stima (?U Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23).

5 – Direttiva tal-Kunsill 77/92/KEE, tat-13 ta' Diċembru 1976, dwar miżuri biex jiffaċilitaw l-eżerċizzju effettiv tal-libertà ta' stabbiliment u l-libertà li jiġu pprovduti servizzi fir-rigward tal-attivitajiet ta' aġenti u brokers fl-assigurazzjoni (ex ISIC Grupp 630) u, b'mod partikolari, miżuri transitorji fir-rigward ta' dawk l-attivitajiet (?U Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol. 1, p. 46).

6 – Direttiva 2002/92/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tad-9 ta' Diċembru 2002, dwar il-medjazzjoni fl-assigurazzjoni (?U Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol. 4, p. 330).

7 – Ara s-sentenzi tas-16 ta' Lulju 1992, Asociación Española de Banca Privada et (C-67/91, EU:C:1992:330, punt 25), tal-5 ta' Ottubru 1995, Aprile (C-125/94, EU:C:1995:309, punt 16), tat-13 ta' Marzu 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160, punt 38), tat-2 ta' April 2009, Elshani (C-459/07, EU:C:2009:224, punt 40) u tal-15 ta' Jannar 2013, Križan et (C-416/10, EU:C:2013:8, punt 53).

8 – Ara, *inter alia*, is-sentenzi tal-15 ta' Diċembru 1995, Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463, punt 61), tat-13 ta' Marzu 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160, punt 39), tal-14 ta' Ottubru 2014, Omega (C-36/02, EU:C:2004:614, punt 20), u tal-15 ta' Ottubru 2015, Balázs (C-251/14, EU:C:2015:687, punt 26).

9 – Ara s-sentenzi tal-10 ta' April 1984, Von Colson u Kamann (14/83, EU:C:1984:153, punt 26), tal-5 ta' Ottubru 2004, Pfeiffe et (C-397/01 sa C-403/01, EU:C:2004:584, punt 113), u tal-25 ta' ?unju 2015, Ind?li? ir investicij? draudimas et Nemani?nas (C-671/13, EU:C:2015:418, punt 56).

10 – Ara s-sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, punt 15), tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C-8/01, EU:C:2003:621, punt 37), tas-7 ta' Diċembru 2006, Il-Kummissjoni vs Il-Ġreġja (C-13/06, EU:C:2006:765, punt 9), tas-17 ta' Jannar 2013, BG Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15, punt 56), u tas-16 ta' Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C-584/13, EU:C:2015:488, punt 27).

11 – Sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, punt 17), tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C-8/01, EU:C:2003:621, punt 39), tas-7 ta' Diċembru 2006, Il-Kummissjoni

vs Il?Gre?ja (C?13/06, EU:C:2006:765, punt 10), tat-22 ta' Ottubru 2009, Swiss Re Germany Holding (C?242/08, EU:C:2009:647, punt 34), tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15, punt 58), u tas-16 ta' Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C?584/13, EU:C:2015:488, punt 28).

12 – Sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C?349/96, EU:C:1999:93, punt 22), tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15, punt 59), u tas-16 ta' Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C?584/13, EU:C:2015:488, punt 30).

13 – Ara sentenzi tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia (C?240/99, EU:C:2001:140, punt 41), tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punt 41), tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 22), tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15, punt 58), u tas-16 ta' Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C?584/13, EU:C:2015:488, punt 29).

14 – Ara s-sentenzi tal-5 ta' ?unju 1997, SDC (C?2/95, EU:C:1997:278, punt 66), tat-13 ta' Di?embru 2001, CSC Financial Services (C?235/00, EU:C:2001:696, punti 25 sa 27), u tat-28 ta' Lulju 2011, Nordea Pankki Suomi (C?350/10, EU:C:2011:532, punt 24) dwar dak li issa huwa l-Artikolu 135(1)(d) u (f) fir-rigward tat-tran?azzjonijiet li jikkon?ernaw it-trasferimenti u t-tran?azzjonijiet li jirrigwardaw azzjonijiet; sentenzi tal-4 ta' Mejju 2006, Abbey National (C?169/04, EU:C:2006:289, punt 70) u tas-7 ta' Marzu 2013, GfBk (C?275/11, EU:C:2013:141, punt 21) dwar dak li issa huwa l-Artikolu 135(1)(g) tad-Direttiva tal-VAT rigward l-amministrazzjoni ta' fondi spe?jali ta' investiment; sentenza tal-21 ta' Lulju 2007, Ludwig (C?453/05, EU:C:2007:369, punt 36) dwar dak li issa huwa l-Artikolu 135(1)(b) tad-Direttiva tal-VAT rigward in-negozjar ta' kreditu.

15 – Ara s-sentenzi tal-5 ta' ?unju 1997, SDC (C?2/95, EU:C:1997:278, punt 64), tat-13 ta' Di?embru 2001, CSC Financial Services (C?235/00, EU:C:2001:696, punt 23), tal-4 ta' Mejju 2006, Abbey National (C?169/04, EU:C:2006:289, punt 67) u tal-21 ta' ?unju 2007, Ludwig (C?453/05, EU:C:2007:369, punt 34).

16 – Ara, f'dan ir-rigward, il-formulazzjoni tal-e?enzjoni mit-taxxa tal-Artikolu 135(1)(d) tad-Direttiva tal-VAT.

17 – Ara, f'dan ir-rigward, il-formulazzjoni tal-e?enzjoni mit-taxxa tal-Artikolu 135(1)(g) tad-Direttiva tal-VAT.

18 – Ara s-sentenzi tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia (C?240/99, EU:C:2001:140, punt 36) u tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punt 43).

19 – Proposta g?al direttiva tal-Kunsill li temenda d-Direttiva 2006/112/KE dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud, fir-rigward tat-trattament tas-servizzi finanzjarji u tal-assigurazzjoni, KUMM(2007) 747 finali; skont din, fl-Artikolu 135 tad-Direttiva tal-VAT kellu ji?i introdott il-paragrafu 1a bit-test segwenti: "1a. L-e?enzjoni prevista fil-punti (a) sa (e) tal-paragrafu 1 g?andha tapplika g?all-provvista ta' kwalunkwe element inklu? f'servizz ta' l-assigurazzjoni jew finanzjarju, li jikkostitwixxi o??ett distint u g?andu l-karattru spe?ifiku u essenzjali tas-servizz e?entat ikkon?ernat."

20 – Ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-17 ta' Frar 2005, Linneweber u Akritidis (C?453/02 u C?462/02, EU:C:2005:92, punt 24), tal-10 ta' Novembru 2011, The Rank Group (C?259/10 u C?260/10, EU:C:2011:719, punt 32) u tal-15 ta' Novembru 2012, Zimmermann (C?174/11, EU:C:2012:716, punt 48).

21 – Ara s-sentenzi tad-19 ta' Lulju 2012, Deutsche Bank (C?44/11, EU:C:2012:484, punt 45) u tal-

15 ta' Novembru 2012, Zimmermann (C?174/11, EU:C:2012:716, punt 50); ara wkoll, fir-rigward tal-kamp ta' applikazzjoni ta' rata tat-taxxa mnaqqsa, is-sentenzi tal-5 ta' Marzu 2015, Il-Kummissjoni vs Franza (C?479/13, EU:C:2015:141, punt 43) u tal-5 ta' Marzu 2015, Il-Kummissjoni vs Il-Lussemburgu (C?502/13, EU:C:2015:143, punt 51).

22 – Ara s-sentenza tat-22 ta' Ottubru 2009, Swiss Re Germany (C?242/08, EU:C:2009:647, punt 38).

23 – Ara, bl-istess mod, il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali Fennelly fil-kawża CPP (C?349/96, EU:C:1998:281, punt 31) u tal-Avukat Ġenerali Poiares Maduri fil-kawża Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:8, punt 20).

24 – Ara s-sentenzi tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 32) u tat-3 ta' April 2008, Beheer (C-124/07, EU:C:2008:196, punti 17 u 18).

25 – Ara s-sentenza tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 29).

26 – Sentenzi tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punt 44), tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 33), u tat-3 ta' April 2008, Beheer (C?124/07, EU:C:2008:196, punt 20).

27 – Ara s-sentenza tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 36) dwar l-intermedjarju ta' assigurazzjoni; ara, f'dan is-sens, ukoll is-sentenza tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punt 45) dwar il-broker ta' assigurazzjoni.

28 – Ara, *inter alia*, is-sentenzi tal-15 ta' Ġunju 1989, Stichting Financiële Acties (348/87, EU:C:1989:246, punt 13), tas-16 ta' Settembru 2004, Cimber Air (C?382/02, EU:C:2004:534, punt 25), tal-21 ta' Marzu 2013, PFC Clinic (C?91/12, EU:C:2013:198, punt 23), u tat-2 ta' Lulju 2015, De Fruytier (C?334/14, EU:C:2015:437, punt 18).

29 – Ara f'dan ir-rigward il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali Poiares Maduro fil-kawża Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:8, punt 13) u tal-Avukat Ġenerali Jääskinen fil-kawża Skandinaviska Enskilda Banken (C?540/09, EU:C:2010:788, punt 22).

30 – Ara sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C?349/96, EU:C:1999:93, punt 23) u tas-17 ta' Jannar 2013, BG Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15, punt 67).

31 – Ara s-sentenza tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 38).

32 – Ara s-sentenza tat-3 ta' April 2008, Beheer (C-124/07, EU:C:2008:196, punt 18).

33 – Ara s-sentenzi tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punt 45), tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 31), u tat-3 ta' April 2008, Beheer (C?124/07, EU:C:2008:196, punt 19).

34 – Proposta tal-Kummissjoni COM/2012/0360 finali dwar il-medjazzjoni fl-assigurazzjoni (riformulazzjoni) li tinkludi wkoll estensjoni għal tal-kunett “medjazzjoni fl-assigurazzjoni”, barra minn hekk tfittex l-għan ta' tisfita tal-protezzjoni tal-konsumatur (ara l-premessa 9 kif ukoll l-Artikolu 2(3) tad-Direttiva fil-verżjoni proposta mill-Kummissjoni).

35 – Ara l-punt 39 iktar 'il fuq.

36 – Ara s-sentenza tal-20 ta' Novembru 2003, Unterpertinger (C-212/01, EU:C:2003:625, punt 37).

37 – Ara l-Artikolu 2(1)(a) u (b) tad-Direttiva 77/92 u l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 2002/92.

38 – Sentenza tat-3 ta' April 2008, Beheer (C-124/07, EU:C:2008:196, punt 28).

39 – Ara l-Artikolu 169(?) tad-Direttiva tal-VAT.

40 – Ara l-konklusjonijiet tal-Avukat Ġenerali Poiares Maduro fil-kawża Arthur Andersen (C-472/03, EU:C:2005:8, punt 39).